

Tuhaf çocukları kim, neden hedef alıyor?

09.10.2016 10:21 [BİRGÜN PAZAR](#)

Her daim tuhaflar, iktidar ve körler var. Tuhaflar her daim otoritenin hedefinde. sesleri kısılmaya, yok edilmeye çalışılırken toplum kör

BİLGE SELÇUK / @byagmurlu

Bayan Peregrine'in Tuhaf Çocukları, pek çok benzeri gibi sembollerle, göndermelerle dolu fantastik bir eser. Galler'de küçük bir adadaki yetimhanede yaşayan çocukların ve yarattığı zaman döngüsü içinde onları hayatta tutmayı amaç edinen Bayan Peregrine'in hikayesini anlatıyor. Başkahraman ise, vaktiyle bu çocuklardan biri olan ve arkadaşlarını kötülerden korumak için yetimhaneden ve zaman döngüsünden ayrılan Büyükbaba Abe'nin içe kapanık torunu Jake. Büyükbabanın esrarengiz biçimde öldürülmesi, çocukları

bekleyen tehlikelinin de habercisi. Peki kötü kim, tehlike ne, bu çocukları kim, neden hedef alıyor?

Önce şunu söyleyelim; bunlar “şahsına münhasır” çocuklar. Özellikleri sıra dışı ama Süpermen’inkiler gibi cazip de görünmüyorlar. Bilakis, nahos, hatta itici duran, hemen herkesin dezavantaj yarattığına hemfikir olacağı türden. Ama yeri geliyor, bu farklılıklar teker teker işe yarıyor ve çocukların hayatta kalmalarını sağlıyor.

Bu yönüyle film bize her çocuğun biricik olduğunu, zayıflık gibi düşünülen özelliklerin aslında avantaj bile yaratabileceğini hatırlatıyor. Çocukluk, insanın kendine has niteliklerini en fazla koruyabildiği zaman. Toplum hem kendi, hem ailenin eliyle gelenekler, din, formel eğitim gibi araçları kullanarak birbirinden farklı olan bu genç insanları yoğuruyor ve bir arada yaşamaya uygun hale getiriyor. Ama bunu yaparken, ortak bir yaşam için gerekli ahlakı vermeye çalışmakla yetinmiyor, çocukların çıkıntılarını törpüleyerek tektipleştirmek de istiyor. Ödül ve ceza mekanizmalarını kullanarak, onayladığı ve onaylamadığı farklılıkların açıkça bilinmesini sağlıyor.

Fakat toplumların onayladığı ve onaylamadığı özellikler mutlak değil, dönem dönem değişiklik gösteriyor; gücü elinde bulunduranın, yani hakim olanın değerlerine göre belirleniyor. Bu güç sadece siyasi iktidar veya devleti de içermiyor. Düşün dünyasının o günkü elitleri ve akademi de güç sahipleri, neyin övülerek pekiştirileceğine, neyin yerilerek zayıflatılacağına karar verenler.

Bunun bir örneği, yakın diyebileceğimiz bir zamana kadar ruh hastalığı veya bozukluk olarak tanımlanan eşcinsellik. Filmde, “tuhaf” çocukları yok etmeye çalışan kötülerin başı Mr. Baron’un Jake’e psikiyatrist kılığında yaklaşması, ruh sağlığı disiplininin bu “normalleştirme” misyonuna bir eleştiri. Bugün de ayırdında olmadan, başka farklılıkları nasıl rahatlıkla “bozukluk” olarak değerlendirebildiğimizi düşündürüyor bize. Normal-anormal ayrıştırmasını her daim sorgulamamız, gözden geçirmemiz gerektiğini hatırlatıyor.

Çünkü tüm bunların bilincinde olsak da, farklılıkları dışlamaya ve mümkünse yok etmeye doğru kuvvetli bir eğilimimiz var. Oysa farklı olanların, zorluk ve felaketler sırasında kurtarıcı rol oynayabildiğini ortaya koyan sayısız kanıt görüyoruz.

Bunlardan biri, evrimin sunduğu kavak pervanesinin hikayesi. Kavak pervanesi, İngiltere’de sanayi öncesi dönemde, etraftaki kavak ağaçlarının gövdesi ile uyumlu olacak şekilde beyaz ile açık yeşil arası bir renkte, bir kelebek cinsi. Bu sayede kamufle olup kuşlara yem olmaktan kurtuluyor. Ancak sanayileşmenin sebep olduğu yoğun is ve kurum ağaç gövdelerini karartınca, kavak pervaneleri kamufle olamaz hale geliyor ve soyları tükenmeye yüz tutuyor. Burada imdatlarına, içlerinde çok az sayıda kalan koyu renkli üyeler yetişiyor. Sayıları az, çünkü eski koşullar bu koyu olanların hayatta kalmasına elvermemiş. Ama şimdi, yaşama tutunarak türün devamını sağlayabilenler bu “ucube” koyu kavak pervaneleri.

İnsan toplulukları için de benzer karşılıklar var. Kötü gidişatları değiştiren alternatif çözümler, önemli keşifler, bilimsel sıçramalar çoğunluktan farklı olan, farklı düşünüp farklı hareket edebilenlerden geliyor genellikle.

Fakat bunu bilmekle birlikte, sistem yine de aykırı sesleri istemiyor. Yanlışları görmemizi, gösterenleri fark etmemizi engelleme gayretinde. Bunu yapmanın en zahmetsiz yolu ise “körleştirme”. Bu yüzden Bayan Peregrine’in Tuhaf Çocukları’ndaki önemli sembollerden biri gözler. Ölümsüz olmak isteyen kötüler, işler kontrolden çıkıp canavara dönüştüklerinde fark edilmeden insan içine karışmanın yolunu ancak çocukların gözlerini yemede buluyorlar. Mutlak gücü korumak için zalimleşiyor, bunu sorunsuzca devam ettirebilmek için körleştirmeyi küçüklükten başlatıyorlar.

Bu körlük, ayrımcılığı, güçlünün güçsüzü ezmesini, savaşı, onca israf varken açlıktan ölenleri, çevrenin yok edilmesini normalmiş gibi kabul etmemizi sağlıyor. Düşünce sistemimize yerleştirilen bu körleştirme ile etrafımızda canavarlıklar yokmuş gibi yaşıyor, tepki duymaz hale geliyoruz. İktidar gözümüzü alıyor.

Bu her daim böyle. Her daim tuhaflar, iktidar ve körler var. Tuhaflar her daim otoritenin hedefinde, sesleri kısılmaya, yok edilmeye çalışılırken toplum kör.

Ama koşullar iyice kötüleşip etraf is pisten görünmez olunca, tehlikeye giren yaşam döngüsünün devamı ucubeler sayesinde mümkün olacak. O yüzden biz şimdiden hem onları, hem gözlerimizi kimseye kaptırmamaya bakalım. Bugün her biri çok değerli.